

.....
Pieczęć

**Procedura Postępowania
w sytuacji zaistnienia
nagłej choroby dziecka
lub
wypadku z udziałem wychowanka**

Obowiązująca w przedszkolu

prowadzonym przez

„AQA TUR" B I T i U T

- Definicje dotyczące przedmiotu procedury.

Wypadek dziecka-nagle zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania dziecka pod opieką nauczyciela, pomocy nauczyciela:

1. Na terenie przedszkola;
2. Poza terenem przedszkola- wycieczki piesze, środkami komunikacji, spacerzy pod opieką nauczyciela w ramach pracy punktu przedszkolnego.

Kategorie wypadków z uwzględnieniem oceny ich skutków dla zdrowia i życia dziecka:

1. Lekki - brak w ocenie wyraźnych obrażeń- np. widoczne tylko lekkie otarcie, zadrapanie, lekki skaleczenie, nie zgłaszanie przez dziecko żadnych dolegliwości, brak obserwowanych zachowań dziecka, budzących niepokój o jego zdrowie i życie, nie noszących znamion zagrożenia- zakwalifikowane do udzielenia pierwszej pomocy(z wykorzystaniem środków dostępnych w apteczce pierwszej pomocy), prowadzenia obserwacji dziecka i zgłoszenia rodzicom;

2. **wypadek ciężki** - widoczne obrażenia wywołane przyczyną zewnętrzną - urazy, uszkodzenia ciała np. rana cięta, kluta kończyn, twarzy, podejrzenie złamania, zwichnięcia, zasinienie, wylew podskórny, krwotok, zanik oddechu, wstrzymanie pracy serca, uszkodzenia powłok brzusznych, niepokojące objawy- zgłaszane przez dziecko dolegliwości zdrowotne, zmiany zachowania dziecka sugerujące wstrząśnienie mózgu, zakłócenia pracy organów wewnętrznych, omdlenia, całkowita lub częściowa niezdolność do kontaktu werbalnego, wzrokowego, samodzielnego poruszania się, zniekształcenia ciała itp.), lub inne zachowania budzące niepokój o zdrowie i życie dziecka - zakwalifikowany do udzielenia pierwszej pomocy, wezwania pogotowia ratunkowego, zgłoszenia rodzicom /prawnym opiekunom/;
3. **wypadek śmiertelny**;
4. **wypadek indywidualny lub zbiorowy** [co najmniej dwoje dzieci uczestnikami wypadku]

Ostateczną decyzję o kwalifikacji - kategoryzacji wypadku podejmuje nauczyciel.

Nagła choroba dziecka - stwierdzony przez nauczyciela w trakcie pobytu dziecka w przedszkolu /zespołe/pogorszony stan zdrowia [stopniowo w czasie lub często w sposób nagły], symptomy świadczące o dolegliwościach, zaburzeniach funkcjonowania dziecka, zgłaszane przez wychowanka dolegliwości zdrowotne.

• **Cele procedury**

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników przedszkola /zespołu/, innych osób współpracujących z pracownikami punktu /zespołu/- gwarantujących poszkodowanemu dziecku należyłą opiekę i niezbędną pomoc w sytuacji wystąpienia nagłej choroby lub wypadku z jego udziałem.

• **Zakres**

Procedura obejmuje i reguluje działania pracowników przedszkola w sytuacji zaistnienia wypadku dziecka.

• **Osoby odpowiedzialne za respektowanie procedury:**

- nauczyciel;
- pracownik niepedagogiczny /pomoc nauczyciela/;
- dyrektor

• **Opis działań proceduralnych na okoliczność wypadku z udziałem dziecka.**

I. Zadania pracowników przedszkola /zespołu/

Nauczyciel, który powziął wiadomość o wypadku dziecka:

1. **Niezwłocznie udziela poszkodowanemu I pomocy**, zgodnie z zasadami udzielania pierwszej pomocy, poznanymi w ramach odbytego szkolenia BHP oraz zgodnie z ogólnymi zasadami postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach [*zasady stanowią załączniki do procedury – załącznik nr 1 i Załącznik Nr 2*),
2. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu dyrektora.
3. Powiadamia rodziców dziecka o zaistniałym zdarzeniu - podając miejsce, stwierdzony skutek dla zdrowia i życia dziecka.
4. Na podstawie rozmowy [telefonicznej lub bezpośredniej - wynikającej z bezpośredniego zgłoszenia się rodzica na miejsce zdarzenia] podejmuje z nim decyzje, dotyczące:
 1. potrzeby wezwania pogotowia;
 2. potrzeby wcześniejszego przyścia rodzica;
 3. godziny odbioru dziecka w dniu zdarzenia,
 4. informuje o podjętych już działaniach , podjętych decyzjach, działaniach, np. dotyczących wezwania pogotowia.
5. Nauczyciel sprowadza fachową pomoc medyczną (pogotowie ratunkowe):
 - w przypadku zakwalifikowania przez siebie wypadku do kategorii wypadku ciężkiego, śmiertelnego, jak najszybciej od chwili zdarzenia;
 - w sytuacji zakwalifikowania zdarzenia do kategorii lekkiego, ale w toku obserwacji budzącego niepokój i przypuszczenia o zagrożenie zdrowia lub życia dziecka
 - wobec decyzji rodzica /opiekuna prawnego/ o wezwaniu pogotowia ratunkowego, nawet w sytuacji wypadku zakwalifikowania przez siebie zdarzenia do kategorii wypadku lekkiego; w sytuacji braku kontaktu z rodzicem i zakwalifikowaniu przez siebie wypadku, jako wymagającego pomocy pogotowia ratunkowego
 - w każdej sytuacji, w której posiadany zakres wiedzy i doświadczeń z zakresu udzielania pierwszej pomocy uznany jest za niewystarczający do zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanego dziecka.
6. W trakcie powyższych działań nauczyciela - pomoc nauczyciela zobowiązana jest do szczególnej współpracy z nauczycielem w zakresie, wskazanym przez niego i warunkującym bezpieczeństwo pozostałych dzieci.
7. W przypadku konieczności udania się rodzica z dzieckiem np. na badania do szpitala lub ambulatorium [zgodnie z zaleceniami lekarza pogotowia ratunkowego], nauczyciel zapewnia obecność w tym pomocy nauczyciela, chyba że rodzic pisemnie oświadczy, iż nie życzy sobie jego obecności , Sam ma obowiązek sprawowania bezpieczeństwa nad pozostałymi wychowankami.

8. O ile wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub wykorzystywanych urządzeń, środków dydaktycznych - nauczyciel zabezpiecza miejsce wypadku, /pozostawia je nienaruszone do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy/
9. Nauczyciel dokumentuje fakt zgłoszenia wypadku rodzicowi /prawnemu opiekunowi/ w Ewidencji kontaktów z rodzicami w sytuacji wypadku – adnotacja w dzienniku.
10. Nauczyciel dokumentuje fakt zgłoszenia wypadku rodzicowi /prawnemu opiekunowi/ w Ewidencji kontaktów z rodzicami w sytuacji choroby dziecka – adnotacja w dzienniku.
11. Nauczyciel uczestniczy w postępowaniu powypadkowym, prowadzonym przez komisję powypadkową w zakresie przewidzianym w tym przypadku.
 - Jeżeli wypadek zdarzył się poza terenem sali przedszkolnej, wszystkie stosowne i analogiczne decyzje, działania podejmuje nauczyciel - kierownik grupy
 - W sytuacji stwierdzenia przez nauczyciela wystąpienia u wychowanka choroby, nauczyciel realizuje działania, określone w opisie działań, dotyczących wypadku.

Niezależnie od dokonanej kategoryzacji zdarzenia nauczyciel zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania o każdym zaistniałym zdarzeniu - wypadku, chorobie rodziców/ prawnych opiekunów/wychowanka !!!

TYLKO I WYŁĄCZNIE RODZIC MOŻE ODWOŁAĆ PRZYJAZD POGOTOWIA RATUNKOWEGO!!!

II. Zadania dyrektora w działaniach, związanych z procedurą:

1. Odnotowuje informację uzyskaną od nauczyciela w ewidencji kontaktów z nauczycielami w przedszkolu na okoliczność choroby lub wypadku z udziałem dziecka(dziennik)
2. W sytuacji otrzymania od nauczyciela informacji o zdarzeniu wypadku, choroby, skategoryzowanej przez nauczyciela jako wypadek lekki - udziela pomocy w zakresie wymaganym zaistniałą sytuacją monitoruje, zasięga informacji o sfinalizowaniu działań podjętych przez nauczyciela.
3. W sytuacji zgłoszenia przez nauczyciela wypadku ze skutkami cięższymi dla zdrowia i życia dziecka, wypadku zbiorowego - udziela jak najszybciej pośredniej i bezpośredniej, w ramach dostępnych organizacyjnie i czasowo, pomocy nauczycielowi.

4. W sytuacji wypadku śmiertelnego, ze skutkiem ciężkim lub zbiorowym natychmiast powiadamia prokuratora, inspektora, organ prowadzący.
5. O wypadku, chorobie wychowanka, mających swoje podłoże w zatruciu - powiadamia o tym zdarzeniu lokalnego inspektora sanitarnego
6. W najszybszym czasie od pozyskania wiadomości o wypadku przybywa na miejsce zdarzenia.
7. Na miejscu zdarzenia powołuje członków zespołu powypadkowego, przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza związaną z tym dokumentację powypadkową.

III. Opis działań powypadkowych.

1. Skład zespołu komisji powypadkowej:

- przewodniczący zespołu komisji - dyrektor
- pracownik przedszkola - pomoc nauczyciela
- przedstawiciel organu prowadzącego
- o ile jest to możliwe inspektor BHP

2. Zespół powypadkowy przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową:

- Przesłuchuje świadków wypadku i sporządza protokoły przesłuchania
- Jeżeli świadkami są dzieci - ich przesłuchanie odbywa się w obecności nauczyciela.
- Protokół z przesłuchania wychowanków odczytuje się w obecności dziecka - świadka i jego rodziców /opiekunów prawnych wychowanków/
- Sporządza szkic sytuacyjny lub fotografie miejsca wypadku [dotyczy to sytuacji, określonej w pkt. 1.1.8.]
- Uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką którego znajdowało się dziecko w chwili wypadku.
- Uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych przez dziecko obrażeń oraz określeniem rodzaju wypadku,
- Sporządza protokół powypadkowy [*stanowiący Załącznik Nr 5 do procedury*]
- Dokonuje wpisu wypadku do rejestru wypadków przedszkola

3. W sprawach spornych:

- Rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu komisji powypadkowej.
- Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem zespołu, może złożyć odrębne zdanie, które odnotowuje się w protokole powypadkowym.

4. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego przewodniczący zespołu powiadamia rodziców/prawnych opiekunów/ poszkodowanego dziecka, którzy potwierdzają ten fakt złożeniem podpisu w protokole.
5. Protokół doręcza się rodzicom /prawnym opiekunom/ poszkodowanego dziecka, którzy potwierdzają to swoim podpisem w protokole.
6. Kuratorowi/ właściwemu wizytatorowi/ dostarcza się protokół na ich wniosek.
7. Jeden egzemplarz protokołu znajduje się w dokumentacji powypadkowej u dyrektora
8. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu wypadkowego osoby, którym został on doręczony mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu /są o tym poinformowani przy odbiorze protokołu/ .
9. Zastrzeżenia te składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub składa na piśmie do przewodniczącego zespołu powypadkowego.
10. Zastrzeżenia te mogą dotyczyć, w szczególności:
 - niewykorzystania wszystkich środków dowodowych, niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;
 - sprzeczności istotnych ustaleń z zebrany materiał dowodowy.
11. Zastrzeżenia rozpatrywane są w wyniku konsultacji przewodniczącego komisji powypadkowej, inspektora BHP, dyrektor. Wynik rozpatrzenia przekazuje na piśmie osobie zgłaszającej zastrzeżenia przewodniczący zespołu powypadkowego.
12. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń przewodniczący może:
 - zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych;
 - powołać nowy zespół celem przeprowadzenia ponownego postępowania powypadkowego
13. Dyrektor przechowuje dokumentację oraz rejestr wypadków, odpowiednio do wzoru, określonego w rozporządzeniu MENiS z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, wypadków .
14. Realizuje działania zapobiegawcze - omawia z pracownikami przedszkola okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki, niezbędne ich zapobieżeniu.

IV. Zasady gromadzenia, przechowywania dokumentacji dokumentowania zdarzeń wypadkowych.

Rodzaj dokumentacji	Osoba odpowiedzialna za prowadzenie dokumentu	Osoba odpowiedzialna za przechowywanie Dokumentacji i udostępnianie osobom upoważnionym, miejsce przechowywania dokumentacji.
Ewidencja kontaktów z rodzicami w sytuacji wypadku dziecka - [wzór - Załącznik Nr 3	Nauczyciel przedszkola	Nauczyciel - przechowywanie dokumentacji Udostępnianie - nauczyciel po zasięgnięciu informacji od dyrektora o zakresie kompetencji. Miejsce - dokumentacja w siedzibie przedszkola
„Ewidencja kontaktów z nauczycielami przedszkola /zespołów/ na okoliczność wypadku z udziałem dziecka" [wzór – Załącznik nr 4 do procedury].	Dyrektor przedszkola	Siedziba biura
„Ewidencja kontaktów z nauczycielami przedszkola/zespołów/ na okoliczność choroby dziecka" (dziennik)	Dyrektor przedszkola	Siedziba biura
Dokumentacja powypadkowa, w tym <i>Protokół powypadkowy</i> [wzór-Załącznik nr.5 do procedury]	Dyrektor przedszkola	Dyrektor przedszkola Siedziba biura Organ prowadzący, siedziba właściwa dla organu prowadzącego
Rejestr wypadków	Dyrektor punktu przedszkola	Dyrektor przedszkola Organ prowadzący, siedziba właściwa dla organu prowadzącego
Protokoły pokontrolne	Dyrektor przedszkola Instytucje zewnętrzne upoważnione do kontroli	Dyrektor przedszkola Siedziba biura Organ prowadzący, siedziba właściwa dla organu prowadzącego

V. Techniki i narzędzia monitorowania w odniesieniu do działań zapobiegawczych i kontrolnych.

Zakres merytoryczny i organizacyjny	Osoby odpowiedzialne
<p>Obserwacje bieżące i okresowe pod względem BHP, P.Poż, /pomieszczenia, wyposażenie, zabawki, pomoce dydaktyczne, wykorzystywane urządzenia /</p>	<p>Nauczyciel, Dyrektor przedszkola Instytucje zewnętrzne upoważnione do kontroli</p>
<p>Analiza, kontrola dokumentacji prowadzonej w ramach obowiązujących procedur, warunkujących bezpieczeństwo wychowanków punktu przedszkolnego: /zespołu/.</p>	<p>Dyrektor przedszkola Instytucje zewnętrzne upoważnione do kontroli</p>
<p>Obserwacje wycinkowe sposobu przestrzegania zakresu obowiązków przez pracowników punktu warunkujących bezpieczeństwo i higienę wychowanków placówki.</p>	<p>Dyrektor przedszkola Instytucje zewnętrzne upoważnione do kontroli</p>

1. Procedura obowiązuje wszystkie strony wymienione w procedurze,
2. Osoby zobowiązane do respektowania procedury zobowiązują się na piśmie do jej bezwzględnego respektowania.
3. Procedura wchodzi w życie z dniem podpisania przez dyrektora przedszkola.
4. Wszelkie zmiany w procedurze, wynikające z ewaluacji jej skuteczności i przydatności wnoszone mogą być w formie pisemnego aneksu.

.....
Dyrektor

OGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA PRZY UDZIELANIU PIERWSZEJ POMOCY POSZKODOWANYM W WYPADKU

1. Udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanemu w wypadku jest prawnym obowiązkiem każdego.
2. Zachować spokój, nie wpadać w panikę.
3. Usunąć poszkodowanego z miejsca zagrożenia,
4. Jeśli stwierdzisz, że sam nie potrafisz udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy, zorganizuj ją zawiadamiając placówkę służby zdrowia, pogotowie lub kogoś z otoczenia kto potrafi jej udzielić.
5. Poszkodowanemu zapewnić spokój, odsunąć z otoczenia zbędne osoby, w każdej sytuacji zapewnić poszkodowanemu ciepłe okrycie.
6. Nie lekceważyć nawet drobnych skaleczeń, każde z nich starannie i prawidłowo zaopatrzyć.
7. W przypadku porażenia prądem, braku oddechu, braku pracy serca, krwotoku, zatrucia i innych urazów -bezwzględnie wezwać pogotowie ratunkowe.
8. Do chwili przybycia lekarza nie przerywać rozpoczętego sztucznego oddychania.
9. Poszkodowanego z krwotokiem wolno tylko przenosić lub przewozić.
10. Poszkodowanemu z utratą świadomości nie wolno podawać leków w postaci płynnej, ani stałej /tabletki/.
11. W przypadku podejrzeń uszkodzenia kręgosłupa nie wolno bez koniecznej potrzeby i przyczyny zmieniać pozycji poszkodowanego.
12. Nie pozostawiać poszkodowanego bez opieki.

UDZIELANIE PIERWSZEJ POMOCY

Badanie poszkodowanego.

Wszystkie czynności wykonujemy obserwując twarz poszkodowanego i reakcję bólową w miejscach urazów.

- Zakładamy rękawiczki jednorazowe.
- Ustawiamy się bokiem do poszkodowanego.
- Kładąc rękę na ramieniu poszkodowanego pytamy, czy nas słyszy i co mu się stało.
- Sprawdzamy tętno na tętnicy szyjnej /min. 10 sek./ i oddech, patrzymy na klatkę piersiową,
- Sprawdzamy, czy poszkodowany nie ma urazu kręgosłupa szyjnego.
- Sprawdzamy, czy poszkodowany nie ma rany na głowie /ruch obiema rękami od karku do czoła i patrzymy na rękawiczki, czy nie ma na nich śladów krwi/.
- Udrażniamy górne drogi oddechowe.
- Sprawdzamy kręgosłup.
- Sprawdzamy odcinek piersiowy.
- Sprawdzamy odcinek lędźwiowy.
- Wydajemy polecenie poszkodowanemu, aby złączył nogi /jeżeli tego nie uczyni zachodzi przypuszczenie o złamaniu, uszkodzeniu kręgosłupa/
- Sprawdzamy na gołą skórę obojczyki poszkodowanego.
- Robimy delikatnie kołyskę barkową.
- Sprawdzamy zebra poszkodowanego, uciskając pod pachami i uciskając pod biustem u kobiet, a u mężczyzn jeszcze na klatkę piersiową,
- Jedną, ręką sprawdzamy brzuch poszkodowanego, delikatnie uciskając w dwóch lub trzech miejscach.
- Robimy bardzo delikatnie kołyskę miednicy.
- W ten sam sposób sprawdzamy też nogi, dodatkowo delikatnie nimi poruszając.
- Sprawdzamy tętno i oddech poszkodowanego.

.....
pieczęć

Ewidencja kontaktów dyrektora z nauczycielami w sytuacji wystąpienia wypadku dziecka, uczęszczającego do przedszkola

Data dokonania zgłoszenia	Zakres kontaktu- - wypadek	Krótki opis dotyczący kontaktu	Podpis rodzica

.....
Pieczęć

PROTOKÓŁ POWYPADKOWY

/wzór/

1. Zespół powypadkowy w składzie:

1).....
(imię i nazwisko, stanowisko)

2).....
(imię i nazwisko, stanowisko)

dokonał w dniach..... ustaleń dotyczących
okoliczności przyczyn wypadku, jakiemu w dniu
o godz..... uległ(a)

.....
(imię i nazwisko wychowanka)

.....
(przedszkola (zespołu)/

urodzony(a).....

zamieszkały(a)
(adres zamieszkania wychowanka)

2. Rodzaj wypadku (śmiertelny, zbiorowy, ciężki).....

3. Rodzaj urazu i jego opis.....

4. Udzielona pomocy.....

5. Miejsce wypadku.....

6. Rodzaj zajęć, w trakcie których uczestnicząc dziecko uległo wypadkowi.....

Opis wypadku - z podaniem jego przyczyn

.....
.....

7. Imię i nazwisko osoby /nauczyciela, pomocy nauczyciela/ sprawującej nadzór nad poszkodowanym w chwili wypadku.....

8. Czy osoba /nauczyciel/ sprawująca bezpośrednią pieczę nad poszkodowanym była obecna w chwili wypadku w miejscu, w którym zdarzył się wypadek (jeżeli nie - podać, z jakiej przyczyny)

.....
.....

9. Świadczenie wypadku :

- 1).....
(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)
- 2).....
- 3).....

10. Zastosowane środki zapobiegawcze

11. Poszkodowanego, jego rodziców (prawnych opiekunów) pouczone o możliwości, sposobie i terminie złożenia zastrzeżeń.

Podpis /czytelne/ pouczonych:

- 1)
- 2)

12. Wykaz załączników do protokołu, w tym ewentualnych zastrzeżeń, jeżeli złożono je na piśmie:

- 1)
- 2)
- 3)

13. Data podpisania protokołu:

Podpisy /czytelne/ członków zespołu:

- 1)
- 2)
- 3)

Potwierdzenie przez osoby uprawnione /czytelne podpisy/ :

- 1) zaznajomienia się z protokołem i innymi materiałami postępowania powypadkowego:
.....
- 2) złożenia zastrzeżeń na piśmie:
.....
- 3) otrzymania protokołu:
.....

.....
/czytelny podpis osoby sporządzającej
protokół/